

Домалевська О., студентка
Науковий керівник – Довгалюк В.В., к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

На цей час в Україні діє податкова система, яка за своїм складом та структурою подібна до податкових систем розвинутих європейських країн. Проте, на відміну від країн Європейського Співтовариства податкова система України не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави, не сприяє зростанню економічної активності суб'єктів господарювання. Існуюча система формування державних доходів відображає недосконалість перехідної економіки та має переважно фіскальний характер.

Сучасна фінансова наука приділяє багато уваги дослідженню функціонування податків. Це зумовлює необхідність установлення характерних закономірностей, знання про які допоможе розв'язати наявні проблеми, а отже, підштовхує багатьох авторів дослідників звернутися до аналізу податків та системи оподаткування.

Податкова система є сукупністю податків і зборів (обов'язкових платежів), що справляються до бюджетів і державних цільових фондів у встановленому законами України порядку; принципів, форм і методів їхнього встановлення, зміни чи скасування; дій, що забезпечують повну та своєчасну їхню сплату, контроль і відповідальність за порушення податкового законодавства [1, с. 36].

Основними принципами побудови такої податкової системи повинно бути: принцип рівного податкового тиску, принцип стабільності, принцип рівності та рівноваги, принцип цілісності, принцип єдиної цілі, принцип обмеження податкового тиску, принцип раціонального поєднання прямих та непрямих податків, принцип поділу податків за рівнем компетенції органів [5].

Першочерговим завданням у процесі створення суб'єкта підприємницької діяльності є вибір системи оподаткування з метою ведення ефективної господарської діяльності, оптимізації оподаткування й отримання економічної вигоди. Важливість цього етапу підкреслюється науковцями [4, с. 335], які наголошують на тому, що для прибуткового ведення підприємницької діяльності необхідно вибрати найоптимальнішу форму господарської діяльності, яка повинна враховувати можливість застосування простої або спрощеної форми бухгалтерського обліку.

На даний момент в Україні чинним законодавством закріплені дві системи оподаткування: загальна та спрощена, вибір яких доступний як юридичним, так і фізичним особам-підприємцям.

Юридичні особи, які знаходяться на загальній системі, платять згідно податкового кодексу такі основні податки, збори та інші обов'язкові платежі: податок на прибуток підприємств (ставка в 2016 р. – 18%); податок на додану вартість (ставка в 2016 р. – 20%); єдиний соціальний внесок (ставка в 2016 р. – 22%); військовий збір (ставка в 2016 р. – 1,5%); акцизний збір; екологічний

податок; мито; плата (податок) на землю; збір за першу реєстрацію транспортного засобу; інші податкові збори, відповідно до законодавства України.

Характеризуючи загальну систему оподаткування, можна сказати, що вона максимально враховує економічні показники діяльності підприємства – у більшості випадків у платника податків з невисокими показниками доходу не виникає великих податкових зобов'язань. Підприємства, що мають збитки у звітному періоді, часто взагалі не сплачують основних податків (для порівняння: якби такі підприємства знаходилися на єдиному податку, то зобов'язання б наставало незалежно від наявності чи відсутності збитків, а залежно від обсягу виручки) [3].

Спрощена система оподаткування доходів суб'єктів господарювання передбачає сплату єдиного податку, вона первинно мала мету – спрощення системи оподаткування заміною сукупності податків і зборів на один податок. Сьогодні єдиний податок втратив своє первісне призначення і вже не замінює всі податки, тому платники єдиного податку сплачують, крім основного, й інші податки [5].

За спрощеною системою ставки можуть бути в різних варіаціях, залежить від того, до якої групи відносяться платники податків: з 1 по 4 групи – для фізичних осіб підприємців; 3 і 4 – для юридичних осіб.

Об'єктом оподаткування є сукупний чистий дохід підприємця. Доходи визначаються на підставі первинних документів, що підтверджують отримання платником податку доходів, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку та інших документів, встановлених розділом II Податкового Кодексу України [2].

Аналіз системи оподаткування в Україні, її становлення й розвитку дає змогу зробити висновок про серйозні недоліки, що їй притаманні: по-перше, це нестабільність податкової системи, що провокує часті зміни в законодавчих актах щодо окремих податків, які негативно впливають на розвиток підприємницької діяльності; по-друге, основним є фіскальне спрямування податкової системи, недостатнє виявлення регулювальної функції податків; по-третє, необхідно, щоб Кодекс регламентував правовий статус платників податків і податкових органів, порядок і умови притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства, опротестування дій податкових органів та їхніх посадових осіб тощо.

Список використаної літератури

1. Олійник А.Ю. *Правознавство: навч. посіб.* – К.: Знання, 2008. 507 с.
2. *Податковий кодекс України.* URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Полякова Л.М., Попович С.С. *Система оподаткування в Україні* // *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2007. С. 397-401.
4. Сук Л.К., Сук П.Л. *Бухгалтерський облік: навч. посіб.* – К.: Знання, 2008. 507 с..
5. Хомутенко В.П. *Оподаткування суб'єктів господарювання.* – Одеса: "ВМВ", 2014.